

Dosarul nr. 2ra-720/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. O.Cojocaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I.Muruianu, V.Negru, N.Budăi)

ÎNCHEIERE

24 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Serghei Serduni, reprezentat de către avocatul Gheorghe Postolachi,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Serduni împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a fost casată hotărârea din 27 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și pronunțată o hotărâre nouă, de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 11 ianuarie 2018, Serghei Serduni a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova (în continuare Ministerul Justiției) cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a indicat că anterior la 1 noiembrie 2013, într-un alt litigiu SRL „Termoactiv” a depus împotriva sa cerere de chemare în judecată cu privire la încasarea datoriei, penalității de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, iar pe parcursul examinării litigiului respectiv, la 7 noiembrie 2014 dânsul a depus cerere reconvențională împotriva SRL „Termoactiv” și ACC nr. 55/285 cu privire la nulitatea clauzelor contractuale la pct. 23.1 și pct. 11.2.6 din contractul A/11-2012 încheiat la 18 decembrie 2012, ca fiind abuzive.

A afirmat că prin hotărârea din 21 decembrie 2015 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău, acțiunea inițială a fost admisă, iar acțiunea reconvențională a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, iar prin decizia din 18

noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Serghei Serduni, a fost casată hotărârea din 21 decembrie 2015 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău și a fost pronunțată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii inițiale și de admitere a acțiunii reconvenționale, însă prin decizia din 12 iulie 2017 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către SRL „Termoactiv”, a fost casată parțial decizia din 18 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, în partea admiterii acțiunii reconvenționale, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care: acțiunea reconvențională a fost respinsă. În rest, decizia instanței de apel a fost menținută.

În opinia sa, la caz se atestă o încălcare vădită a dreptului său la examinarea cauzei sus-indicate în termen rezonabil, iar ca urmare a neexaminării în termen rezonabil a unui litigiu cu complexitate redusă, i s-a cauzat prejudiciu moral, care se exprimă prin suferințe psihice, retrairi și stare de stres și incertitudine timp îndelungat pe care îl estimează în formă bănească în sumă de 20000 lei.

Serghei Serduni a solicitat inclusiv în urma concretizării acțiunii, constatarea încălcării dreptului său la examinare în termen rezonabil a cauzei civile intentată la cererea de chemare în judecată a SRL „Termoactiv” împotriva sa cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată și la cererea reconvențională a dânsului împotriva SRL „Termoactiv” și ACC nr. 55/285 cu privire la nulitatea clauzelor contractuale și, încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul său a prejudiciului moral cauzat prin încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei în sumă de 20000 lei.

Prin hotărârea din 27 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cererea de chemare în judecată înaintată de către Serghei Serduni a fost admisă parțial, fiind constatat faptul încălcării dreptului lui Serghei Serduni la examinare în termen rezonabil a cauzei, a fost încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Serghei Serduni suma de 4000 de lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, acțiunea a fost respinsă.

La 28 și respectiv 30 martie 2018 Serghei Serduni și Ministerul Justiției au depus separat apeluri nemotivate împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestora, casarea hotărârii din 27 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu pronunțarea unei noi hotărâri, Serghei Serduni solicitând admiterea integrală a acțiunii, iar Ministerul Justiției respingerea ca neîntemeiată a acțiunii.

Prin încheierea din 3 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău nu a fost dat curs apelurilor declarate de Serghei Serduni și Ministerul Justiției, apelanților fiindu-le acordat un termen până la 24 mai 2018, ora 10.00 pentru lichidarea neajunsurilor și anume pentru prezentarea apelurilor motivate.

La 23 mai 2018, Ministerul Justiției s-a conformat indicațiilor instanței de apel expuse prin încheierea din 3 mai 2018 și a depus cerere de apel motivată.

Prin încheierea din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 4 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost restituit apelul

declarat de Serghei Serduni din motivul că apelantul nu a prezentat apelul motivat.

Prin decizia din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției, a fost casată hotărârea din 27 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani și pronunțată o hotărâre nouă, de respingere a acțiunii.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că 6 din cele 12 ședințe judiciare în care cauza a fost examinată în instanța de fond, au fost amânate la solicitarea lui Serghei Serduni și a reprezentantului său, pe când o condiție expresă prevăzută de legislația aplicabilă speței este ca încălcările comise să nu fie imputate persoanei care a depus cererea de constatare a încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

În condițiile enunțate, instanța de apel a considerat neîntemeiată poziția primei instanțe care a concluzionat că în speță a fost încălcat termenul rezonabil de examinare a cauzei, punând în seama instanței judecătorești încălcarea acestui termen, aceasta greșit stabilind că au fost admise două amânări nejustificate ale ședințelor de judecată din motivul expirării termenului preconizat ședințelor, prin faptul că instanța nu și-a organizat eficient timpul de lucru. La fel, nu poate fi reținută ca întemeiată nici concluzia instanței de fond precum că intervalul de 2-3 luni între ședințele de judecată nu poate fi privit drept un termen rezonabil.

Subsecvent, instanța de apel a specificat că Serghei Serduni și reprezentantul său, avocatul Gheorghe Postolachi nu au folosit toate pârghiile oferite de legea procesual civilă în sensul apărării eficiente a drepturilor și satisfacerii pretențiilor privind examinarea cauzei în termen rezonabil. Or, în conformitate cu prevederile art. 192 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, în situația în care, la judecarea unei cauze concrete, există pericolul de încălcare a termenului rezonabil, participanții la proces pot adresa instanței care examinează cauza în fond o cerere privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei.

Instanța de apel a mai constatat că, în fața primei instanțe, instanței de apel și a instanței de recurs, examinarea cauzei a durat 3 ani și 8 luni, fapt condiționat în cea mai mare parte de înaintarea cererilor de amânare din partea lui Serduni Serghei și a reprezentantului său, neprezentarea în ședințele de judecată reprezentantului intervenientului accesoriu, cererile înaintate de participanți, aflarea judecătorului în deplasare de serviciu, expirarea termenului preconizat ședințelor de judecată și folosirea căilor de atac.

Prin urmare, ședințele de judecată în toate cele trei nivele de jurisdicție au fost stabilite consecutiv și în termeni reduși, amânări nejustificate din partea instanței, fără efectuarea de proceduri judecătorești nu au fost admise.

Termenele ședințelor au fost stabilite rezonabil, în intervale reduse de timp, cu respectarea echilibrului între drepturile participanților la proces și procedurile ce se impun. În acest sens, se reține că intervalul desemnat între ședințele de judecată, răspunde criteriului normelor naționale și celor

internaționale, acesta fiind rezonabil în raport cu complexitatea cauzei și măsurile procedurale necesare ce au condus la amânarea ședințelor.

Pe cale de consecință, instanța de apel a considerat neîntemeiată pretenția reclamantului Serghei Serduni cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei, iar prima instanță neîntemeiat a admis-o.

Subsidiar, odată fiind stabilit faptul că în speță nu a fost încălcat termenul rezonabil de judecare a cauzei, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiată cerința reclamantului cu privire la compensarea prejudiciului moral în mărime de 20000 lei, pretenția dată fiind accesorie și susceptibilă de admitere doar în cazul în care este admisă pretenția de bază.

Invocând ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, la 19 februarie 2019, Serghei Serduni, reprezentat de către avocatul Gheorghe Postolachi a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în cererea de chemare în judecată, suplimentar invocându-se că în speță nu s-a dovedit că termenul rezonabil de examinare a cauzei încălcarea dreptului a căreia se pretinde este imputabil exclusiv reclamantului.

Aceasta deoarece este cert faptul că ședințele de judecată se amânau atât pe termen admisibil (de la 3 săptămâni – 1 lună între ședințe) cât și pe termen excesiv de îndelungat (de la 2 luni – 6 luni între ședințe), iar justificarea perioadei îndelungate dintre ședințe prin faptul că instanța de judecată are un volum mare de muncă nu este una plauzibilă.

Ca urmare, instanța de apel s-a eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înlăptuire a actului de justiție, a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâre neîntemeiată de respingere a acțiunii, pe când concluzia instanței de fond despre necesitatea admiterii parțiale a acțiunii este justă, ea avînd la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerințelor art. 130 Cod de procedură civilă (f.d.169-172).

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 13 decembrie 2018 (f.d.151), dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la dosar lipsesc. Astfel, recursul declarat la 19 februarie 2019 (f.d.169) este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Serghei Serduni, reprezentat de către avocatul Gheorghe Postolachi în raport cu materialele cauzei civile,

completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Serghei Serduni, reprezentat de către avocatul Gheorghe Postolachi nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Serghei Serduni, reprezentat de către avocatul Gheorghe Postolachi.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Serghei Serduni, reprezentat de către avocatul Gheorghe Postolachi se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Mariana Pitic

Tamara Chișca-Doneva